

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/315/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116227483
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2019:4116227483.9

Rozhodnutie

Okresný súd Nitra v konaní pred sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matky P. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, zastúpená JUDr. Mariánom Mackom, advokátom so sídlom v Nitre, Koceľova 2 a otca E. F. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. T., XX I. B., F. K. Q., F o návrhu matky na nahradenie súhlasu za otca na zmenu priezviska maloletého dieťaťa, takto

r o z h o d o l :

Súd udeľuje súhlas za otca k podaniu žiadosti na zmenu priezviska maloletej M. Shaker, nar. 13.02.2008 na priezvisko R..

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletej M. J., nar. XX.X.XXXX sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 17.10.2016 domáhala, aby súd zmenil priezvisko maloletej z priezviska J. na priezvisko R.. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletá bola zverená v roku 2012 do jej osobnej starostlivosti. Otec dieťaťa v 02/2010 vycestoval mimo územia SR, po incidente voči rodičom navrhovateľky, začo bol aj v trestnom konaní odsúdený a od tohto obdobia nebol s maloletou v kontakte. Telefonické spojenie otca s maloletou bolo ukončené v roku 2011. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť k dcére neplní, dlhodobo o ňu neprejavuje záujem, nezaujíma sa o jej školské výsledky, zdravotný stav. Rovnako jeho rodina nekontaktuje maloletú. Matka nikdy neprevzala priezvisko po otcovi maloletej. Matka sama zabezpečuje starostlivosť o dcéru a je v záujme dieťaťa, aby aj prostredníctvom rovnakého priezviska s matkou bolo viditeľné ich vzájomné spojenie. Matka pri zmenenom priezvisku dieťaťa nebude vystavovaná zbytočným administratívnym prekážkam, či už pri riešení miestnych záležitostí alebo vycestovania do zahraničia. Zmena priezviska maloletej je v záujme lepšieho fungovania rodiny - matka a dcéra a vzhľadom k neexistencii citových väzieb medzi maloletou a jej otcom, nie je prekážka nerušenia vzťahov pri zmene priezviska. (1)

Na stanovený termín pojednávania sa otec nedostavil, otec bol vypočutý prostredníctvom dožiadaného súdu vo Veľkej Británii, Kombinovaný súd Leeds. Súd pokračoval v konaní bez prítomnosti otca podľa §31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP). (2)

Matka ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že návrh na zmenu priezviska maloletej resp. udelenie súhlasu za otca k podaniu žiadosti o zmenu priezviska žiada preto, lebo dcéra ktorá je už školopovinná začína mať problémy kvôli priezvisku, ktoré má po svojom otcovi. Robí jej to problémy, spolužiaci sa jej posmievajú, posmešne jej meno komolia ako "faker" volajú ju "Šakira" a podobne a maloletej to začína vadiť. Starostlivosť o maloletú zabezpečuje sama bez akejkoľvek pomoci a súčinnosti zo strany otca, ktorý bol naposledy v osobnom kontakte s dieťaťom keď mala 3,5 roka, odvtedy neprejavil s výnimkou pár telefonických kontaktov, posledný keď mala mal. cca 4 roky, žiaden záujem o svoju dcéru. Neplní si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu a ani sa o ňu nezaujíma. Čo sa týka priezviska dieťaťa, už pri narodení dcéry chcela, aby mala priezvisko po nej, s čím ale otec nesúhlasil a vzhľadom na jeho

pôvod, otec pochádza z Afganistanu, ju "donútil" dcére dať jeho priezvisko. Od narodenia dieťaťa riadnu spoločnú starostlivosť o maloletú nezabezpečovali, po narodení dcéry bola len pár krát za otcom v Anglicku, on bol na Slovensku asi 3 mesiace a napokon sa natrvalo rozišli, že súd upravil v roku 2012 ich rodičovské práva a povinnosti k dcére. Svoju výpoveď doplnila matka na pojednávaní dňa 27.8.2019 a uviedla, že nedošlo k žiadnej zmene v skutkových okolnostiach týkajúcich sa povinností otca vo vzťahu k dieťaťu, kontaktov s dcérou, prejavovania záujmu o mal. dieťa. Situácia je nezmenená, otec neprejavuje žiaden záujem. Po incidente v r. 2010, keď zaútočil na jej otca a matku bol zadržaný políciou, na druhý deň odletel späť do Anglicka, povedala mu, že s ním neodíde, nechce s ním už žiť, chce mať od neho pokoj. Ani po rozhodnutí súdu o úprave rodičovských práv a povinností rodičov k mal. Fatimah si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, o výške výživného vedel, rozsudok bol preložený do anglického jazyka a bol mu doručený. V rozsudku bola uvedená adresa jej trvalého pobytu S. XX, otec túto adresu poznal, ak by si chcel plniť svoje povinnosti ako otec aj finančné, nič mu v tom nebránilo. Zotrvala na tom, že ako otec o svoju dcéru od roku 2012 neprejavuje žiadny záujem. Iné priezvisko jej a dieťaťu spôsobuje stresové situácie, napr. cestovanie do zahraničia letecky, túto formu dopravy využíva čo najmenej, skôr chodí autom, práve z dôvodov možných komplikácií, tak ako ich popísala maloletá vo svojej výpovedi. Rozdielne priezviská spôsobujú neustále otázky, aký majú vzťah k dieťaťu, či je maloletá vôbec jej dieťa, či nepotrebuje súhlas otca s vycestovaním do zahraničia a podobne.(3)

Právny zástupca matky navrhol, aby súd udelil súhlas za otca k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, nakoľko je to v záujme maloletej, čo vyplýva z vykonaného dokazovania. (4)

Otec ako účastník konania vypočutý dožiadaným súdom vo Veľkej Británii uviedol, že s návrhom na zmenu priezviska maloletej nesúhlasí. On aj matka dieťaťa sú moslimovia, matka pred narodením dieťaťa konvertovala na islam, a preto dali dieťaťu moslimské meno, ktoré je M. Shaker. Neplánovali žiť na Slovensku. V kontakte s dieťaťom nie je, pretože mu tento matka dieťaťa neumožňuje, keby ho matka kontaktovala a s ním diskutovala, mohli by sa dohodnúť, čo je pre dieťa najlepšie. Matka dieťaťa však s ním nekomunikuje, jediné čo dostáva sú listy zo súdu a výhražné telefonáty od jej otca. Nemá ani fotografiu svojej dcéry. Otec je britským občanom, ktorý žije v spojenom kráľovstve, matka má zbytočnú obavu ohľadom tradície dohadovaných manželstiev, všetko je to klamstvo. Adresu bydliska nenechal, stále žije na tom istom mieste. Od roku 2012 mu bránia vídať maloletú, ponúkol sa, že dcére kúpi letenky, aby s matku prišli do Newcastle, čo odmietla. Otec matky sa jej vyhrážal, preto on prísť na Slovensko nemôže. Snažil sa prostredníctvom rodinných príslušníkov matky kontaktovať matku, no bezúspešne, všetky jeho snahy matka ignoruje. Naučil sa hovoriť po slovensky, aby mohol s dcérou komunikovať. Na výživu dcéry neprispieva, v roku 2008 vzal úver, peniaze investoval do kaviarne, na podnikanie, aby mohli žiť na Slovensku. Dcéru nevidel od 4/2012. Nevie, aké je súdom nariadené výživné, v roku 2013 dostal list, ale nevedel ho prečítať, pretože bol v slovenčine. Matka mu tvrdí, že od neho žiadne peniaze nepotrebuje. On by bol ochotný platiť výživné, ale rád by najprv vedel, prečo nemôže vídať svoju dcéru už 8 rokov. Nepozná adresu, kde by mohol posilať dcére darčeky, matka nereaguje ani na kontakty cez sociálne siete. Viac ako 4 roky žije so svojou partnerkou, ktorá je z Českej republiky, je kresťankou, nemá žiaden problém s jeho náboženstvom, veľa cestujú. (5)

Kolíznym opatrovníkom navrhol návrhu matky vyhovieť s prihladením na vyjadrenie dieťaťa a na záujem dieťaťa. Navrhol, aby súd akceptoval názor dieťaťa a má zato, že je v záujme mal. dieťaťa, aby súd udelil súhlas matke k zmene priezviska maloletej na priezvisko R.. (6)

Maloletá M. J., ktorá bola v konaní vypočutá aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka a vypovedala aj osobne na Okresnom súde Nitra. Vo svojej výpovedi uviedla, že bude chodiť od 09/2019 do 6. ročníka na ZŠ Benkova v Nitre. Býva v byte v Nitre spolu s mamou. Nie je v žiadnom kontakte so svojim otcom, vôbec ho nepozná. Nepamätá si vôbec naňho. V rodine ho nespomínajú, nevie povedať, kde býva. Nevie povedať, či by som sa s ním už teraz chcela stretnúť, skôr nie ako áno. Otec ju nekontaktoval nikdy ani prostredníctvom sociálnych sietí, ani iným spôsobom. Ona hovorí anglicky, učí sa angličtinu aj v škole a chodí aj do jazykovej školy. Vie, že toto konanie na súde je kvôli zmene jej priezviska. Ona prišla za maminou s tým, že deti si z nej robia posmech v škole, že ju volajú kvôli priezvisku Šakira, dokonca aj niektorí učitelia. Viac krát sa stalo, že sa jej posmievali a oslovovali ju "faker". Potom ako sa maminou porozprávali, sa zhodli na tom, žeby bolo dobré, aby mali rovnaké priezvisko. Mala aj skúsenosť, keď cestovali do zahraničia, asi pred dvoma rokmi išli do Ruska, pretože má iné priezvisko ako mama, bolo okolo toho veľa vybavovačiek a papierovačiek, mysleli si, že je adoptovaná. Myslí si, že to nie je praktické, keď majú s mamou rozdielne priezviská. Chce mať také priezvisko ako má jej mama, ktorá sa o ňu od malička riadne stará. Má ju rada. K otcovi nevie povedať vôbec, aký má vzťah. Nepozná ho, teda žiadny vzťah k nemu nemá. Nebude mať žiaden problém s tým, že sa jej zmení priezvisko, s krstným menom nemá žiadne problémy, aj doma aj v škole ju oslovujú všetci Fati. Na úrade, keď ju

vypočúvali povedala, že by jej nevadili ani dve priezviská, myslela si, že takto sa bude môcť konanie na súde rýchlejšie skončiť. (7)

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého dieťaťa a kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 17.10.2016 a nasledujúcimi listinnými dôkazmi:

- rodný list matky
 - osvedčenie o štátnom občianstve matky
 - rodný list. Maloletého dieťaťa
 - vyjadrenie otca zo dňa 08.06.2017
 - správa z pohovoru s maloletým dieťaťom zo dňa 12.01.2017
 - správa mailovej komunikácie právneho zástupcu matky a otca
 - výpoveď otca zo dňa 15.07.2019
 - výpoveď maloletého dieťaťa zo dňa 15.07.2019
 - pripojený spis Okresného súdu Nitra 24P/435/2010
 - pripojený spis Okresného súdu Nitra 2T/23/2012
- a zistil tento skutkový a právny stav: (8)

Maloletá M. J., nar XX.X.XXXX pochádza zo vzťahu matky P. R. a otca E. F. J., rodičia maloletej neboli zosobášení. S. Okresného súdu Nitra č. k. 24P/435/2010-184 zo dňa 12.02.2012 bola maloletá M. J., nar. XX.XX.XXXX zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 100 eur mesačne od 01.11.2010. Styk otca s maloletou nebol upravený súdnou cestou. (9)

Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra 2T/23/2012-84 zo dňa 28.02.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2012 bol otec maloletej odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, na trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace s podmieneným odkladom na 12 mesiacov skúšobnej doby. Prečinu sa mal otec dopustiť na poškodených rodičoch maloletej matky, tým, že sa im vyhrážal zabitím slovami, že ich podreže a zabije a oboch rodičov fyzicky napadol, u oboch poškodených vzbudil dôvodnú obavu o ich život a zdravie. (10)

Matka spolu s maloletou M. J. žijú v spoločnej domácnosti. Matka zabezpečuje výlučnú starostlivosť o maloleté dieťa od 02/2010. Maloletá nebola s otcom v osobnom kontakte od roku 2010, v telefonickom kontakte boli naposledy v roku 2011. Otec žije vo Veľkej Británii. Súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu neplní. O maloletú neprejavuje žiaden záujem. Napriek tomu, že vo svojich výpovediach uvádza, že má záujem sa s dcérou stretávať a rodina matky mu v tom bráni, nepodal návrh na úpravu styku prostredníctvom príslušného súdu v Slovenskej republike, rovnako nekontaktoval ani príslušný UPSVaR aby mu poskytol poradenstvo vo veci úpravy styku, tak ako mu bolo odporúčené v súdnom rozhodnutí v roku 20102. V starostlivosti matky o maloletú neboli zistené žiadne nedostatky, medzi matkou a dieťaťom je vytvorený pekný vzťah, matka zabezpečuje všetky potreby maloletej, dieťa vychováva riadne a zodpovedne. Vzťah maloletej k otcovi nie je žiadny, dieťa nemá vytvorenú k otcovi žiadnu väzbu. V čase posledného osobného kontaktu s otcom mala 2 roky. Nemá o otcovi žiadne informácie. Maloletá M. J. navštevuje 6. ročník Základnej školy Benkova v Nitre, komunikuje aj v anglickom jazyku. (11)

Podľa § 35 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. (12)

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. (13)

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh matky bol podaný dôvodne. Súd nemôže zmeniť priezvisko dieťaťa, na ktorom sa rodičia dohodli pri narodení dieťaťa, môže len udeliť súhlas rodičovi k podaniu žiadosti na zmenu priezviska namiesto rodiča, ktorý nesúhlasí so zmenou priezviska dieťaťa (v tomto prípade za otca). V takýchto prípadoch sa jedná o nezhodu (nedohodu) rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností. Určiť meno a priezvisko dieťaťa patrí k právam a

povinnosti rodičov, pričom pri určení priezviska dieťaťa treba zachovať zásady, podľa ktorých určiť priezvisko dieťaťa je právom obidvoch rodičov. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojho rodiča a k zmene priezviska maloletého môže dôjsť len zákonom predpísaným spôsobom. Na povolenie zmeny priezviska nie je právny nárok, pričom súd dá súhlas na podanie žiadosti jedným z rodičov (proti vôli druhého rodiča) len vtedy, ak sú na to závažné dôvody. Týmito dôvodmi sú predovšetkým dôvody, ak si rodič, ktorého priezvisko dieťa má, neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, neprejavuje oň záujem a zrejme stratil k nemu citový vzťah alebo z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšie výchovy dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehlboval pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. V tomto konaní uvedené dôvody boli preukázané a súd konštatuje, že zmena priezviska maloletého dieťaťa bude v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. (14)

V konaní bolo preukázané, že otec sa o svoju dcéru dlhodobo nezaujíma, nezabezpečuje jej potreby, nestýka sa s ňou, neinformuje sa o jej zdravotnom stave, školských výsledkoch, nevykonáva svoje rodičovské práva, neprejavuje o ňu žiaden záujem. Dieťa nemá s otcom vytvorený žiaden citový vzťah, od r. 2010 nie sú v žiadnom osobnom kontakte, od r. 2011 ani v telefonickom kontakte. Svojho otca maloletá nepozná. Nezáujem otca vyplynul z dokazovania, keďže sám potvrdil, že s maloletou nie je v kontakte, nezaujíma sa o jej telesný, ani duševný vývoj. Otec vysvetlil tieto skutočnosti tým, že mu rodina matky bráni v kontakte s dieťaťom, vyhrážajú sa mu, nevie v akej výške si má plniť vyživovaciu povinnosť, matka mení telefónne čísla, nereaguje na kontakty prostredníctvom sociálnych sietí. On by sa rád s dieťaťom stretávala plnil si vyživovaciu povinnosť. Vyjadrenia otca ohľadom nemožnosti realizácie jeho rodičovských práv a povinností súd vyhodnotil ako zavádzajúce. Otec bol v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v r. 2012 vypočutý prostredníctvom dožiadaného justičného orgánu vo Veľkej Británii, vyjadril sa ku všetkým skutkovým okolnostiam, k svojim finančným, osobným a majetkovým pomerom. Potvrdil, že maloletú videl naposledy v 02/2010, matkina rodina mu bráni, aby bol s ňou v kontakte. Rozsudok Okresného súdu Nitra bol preložený do anglického jazyka a otcovi doručený prostredníctvom dožiadaného orgánu vo Veľkej Británii. V rozsudku bola jasne uvedená výška jeho vyživovacej povinnosti aj spôsob platby výživného. Adresa trvalého pobytu dieťaťa ako aj matky je nezmenená od r. 2010. Čo sa týka kontaktov otca s dieťaťom, na tunajší súd otec od r. 2012 nepodal žiaden návrh na úpravu jeho styku s maloletým dieťaťom, ani nepožiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre o spoluprácu resp. pomoc pri nadviazaní kontaktu s dieťaťom tak, ako mu to bolo odporúčané v rozsudku Okresného súdu Nitra v r. 2012 pre prípad nespolupráce matky pri realizácii jeho kontaktov s dcérou. Tento postoj otca k plneniu si základných povinností ako rodiča ako aj jeho neprejavovaný záujem o dieťa, spôsobili na strane dieťaťa stratu vzťahu k nemu ako k rodičovi, jej formálny vzťah k nemu. Dlhodobým odlúčením došlo k vzájomnému odcudzeniu. Na druhej strane dieťa vyrastá s matkou, ktorá zabezpečuje starostlivosť a výchovu maloletej, matka a dcéra majú vytvorenú pevnú citovú väzbu a matka. Problémy s rozdielnymi priezviskami matky a dcéry prezentovala matka hlavne pri vybavovaní administratívnych záležitostí a cestovania do zahraničia. Dieťa žije na Slovensku a má s cudzojazyčným priezviskom problémy, hlavne v sociálnej interakcii v škole, spolužiaci si maloletú opakovane doberali, posmešne ju prezývali. (15)

Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti pri rozhodovaní zohľadnil v prvom rade záujem dieťaťa na zmene priezviska, zohľadnil okolnosti, ktoré vplyvajú na možnosť zmeny priezviska dieťaťa, ako aj samotný názor a stanovisko maloletej Fatimah, ktorá sa vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť dokáže primerane k tejto otázke vyjadriť. Pri zistenej strate citovej väzby maloletej k biologickému otcovi a jej potrebe identifikovať sa priezviskom so svojou matkou, súd udelil matke súhlas za otca k podaniu žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa na priezvisko R.. Zmena priezviska nespôsobí maloletej žiadne problémy, práve naopak, maloletá bude mať rovnaké priezvisko ako jej matka, môže sa tak identifikovať priezviskom so svojou rodinou, v ktorej žije. (16)

Otec by si mal uvedomiť, že zmena priezviska dieťaťa nemení nič na jeho citovom ani právnom postavení otca, jeho rodičovské práva a povinnosti ostávajú zachované. Ak bude mať záujem o obnovenie kontaktu s dieťaťom, obnovenie citovej väzby medzi nimi, zmenené priezvisko dieťaťa by mu v tom brániť nemalo. (17)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (18)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.